

Lừa gạt trên Internet

Cộng đồng Bảo vệ Quyền lợi Viễn thông

Bạn có thể bị lừa gạt bằng nhiều cách khi dùng hệ thống Internet.

Những cách lừa gạt thông thường gồm:

- (1) những virus điện tử và trò bịp
- (2) lừa gạt khi bạn mua hàng qua Internet và
- (3) giả mạo danh tính hoặc chi tiết cá nhân.

Bạn có thể học cách bảo vệ mình để tránh bị lừa gạt trên Internet.

Những Thí dụ Về Sự Lừa gạt Trên Internet

Virut điện tử

Anh Sergio nhận được điện thư của một người lạ với câu “đây là bức ảnh khi tôi đi nghỉ hè!” Điện thư có hồ sơ đính kèm (hồ sơ hoặc tin tức bằng điện tử không nằm trong điện thư, nhưng được nối trực tiếp với điện thư). Nếu Sergio mở hồ sơ đính kèm này ra, một virus điện tử sẽ nhiễm vào máy điện toán của anh và sẽ gửi chính nó đến tất cả những người có tên trong danh sách địa chỉ điện thư của anh.

Lừa gạt khi mua hàng qua Internet

Anh Sam mua một máy quay hình Sony qua địa chỉ uBid.com (một nơi mua hàng đấu giá) và được hứa giao hàng trong hai tuần lễ. Ba tháng sau, anh vẫn chưa nhận được máy. Trong thời gian này, người ta cho anh 4 số để theo dõi món hàng, nhưng không số nào chính xác cả. Anh khiếu nại với công ty tín dụng về số tiền anh đã trả, nhưng được cho biết là anh phải liên lạc với nhân viên gửi giấy đòi tiền ở địa chỉ bán đấu giá.

Giả mạo danh tính

Anh John nhận được điện thư từ một người tự xưng là đại diện của hãng “Paypal” cho biết anh có tiền chưa nhận trong trương mục Paypal của anh. Thư gửi có hàng chữ “Chào thân chủ của Paypal” yêu cầu anh vào mạng lưới qua địa chỉ mà người gửi thư cung cấp. Sau khi vào địa chỉ này, anh được yêu cầu cho biết các tin tức cá nhân của anh. Nếu anh điền tin tức theo lời yêu cầu đó, anh có thể đã là nạn nhân của việc giả mạo danh tính.

Những lời hứa hẹn gian trá

Nếu bạn nhận được điện thư hứa cho bạn một món đồ miễn phí, đây có thể là một sự lừa gạt. Đừng để ý đến thư này. Đừng bao giờ bấm vào những điểm nối (links) hoặc chuyển tải tài liệu vào máy bạn từ bất cứ điện thư nào mà bạn không nhận

được. Nó có thể có virus điện tử phá hoại máy điện toán của bạn.

Mua hàng qua hệ thống Internet

Nhiều người tiêu thụ thích sự tiện lợi của việc mua hàng trên Internet. Tuy nhiên, mua hàng cách này có cái nguy hiểm là có thể làm bạn mất tiền hoặc các tin tức cá nhân. Để bảo vệ mình, bạn nên:

→ **Đọc kỹ Các Tin tức Về Việc Hoàn trả hoặc Trao đổi Hàng.** Các công ty bán hàng trên Internet thường cho bạn một “số xác nhận” làm biên lai cho món đồ bạn mua. Bạn hãy in ra số này và những biên lai khác. Tìm xem công ty có địa chỉ gửi thư (không chỉ là số hộp thư) và điện thoại để bạn có thể liên lạc khi gặp trở ngại hoặc có thắc mắc.

→ **Trả Bằng Thẻ Tín dụng.** Trả tiền bằng thẻ tín dụng là cách an toàn nhất khi mua hàng trên Internet. Nếu không nhận được hàng hoặc sản phẩm không đúng như lời quảng cáo, bạn có thể khiếu nại về món tiền đã trả với công ty tín dụng. Trong trường hợp này, bạn chỉ phải trả tối đa là 50\$.

→ **Dùng Mạng Lưới An toàn.** Một mạng lưới an toàn trên Internet sẽ bảo vệ những tin tức về thẻ tín dụng của bạn. Nếu địa chỉ Internet có các mẫu tự “https”, bạn đang ở mạng lưới “an toàn”. Bạn cũng nên đọc những tin tức về an ninh và bảo mật ở mạng lưới này.

Virut và Sâu Điện tử

→ **Đừng bao giờ chuyển tải những hồ sơ đính kèm đến từ các địa chỉ điện thư bạn không nhận ra.** Có những điện thư với hồ sơ đính kèm có thể làm hư được máy điện toán của bạn. Nếu bạn mở hồ sơ này, “virus điện tử” có thể nhiễm vào máy của bạn.

Tiếp theo...

Liên lạc với Tổ chức Cộng đồng Địa phương (CBO)

Hãy hành động!

